

Kommentarversjon: Særavtale for tokt og feltarbeid mellom NORCE og Forskerforbundet

OBS!

Teksten i høyre spalte kommenterer og forklarer ordlyden i avtalen. Dette dokumentet er laget av Forskerforbundet ved NORCE som en hjelp for å forstå innholdet i særavtalen. Det er den signert versjonen av særavtalen som er gyldig.

Dette dokumentet er sist revidert 10.mai 2019 og kommenterer versjon signert 8.mai 2019

§ 1 Omfang

Særavtalen gjelder for NORCE Norwegian Research Centre AS (heretter kalt NORCE eller arbeidsgiver) og Forskerforbundets lokallag i NORCE.

Særavtalen gjøres gjeldende for alle ansatte i NORCE som er medlemmer i denne fagforeningen. Så langt det er mulig skal også bestemmelsene gjelde andre arbeidstagere for å sikre likebehandling.

§ 2 Formål

Denne avtalen supplerer bestemmelsene inngått i en annen særavtale som regulerer ordinære arbeidsbetingelser (heretter omtalt som ordinær særavtale). Dette gjelder særlig den ordinære særavtalens bestemmelser om arbeidstid, fleksitid og overtid.

Denne avtalen skal muliggjøre feltarbeid på land og tokt til havs. Formålet er også å sikre at NORCE kan utføre forskningsoppdrag og at ansatte som omfattes av slike aktiviteter gis tilfredsstillende kompensasjon og fritid i henhold til Arbeidsmiljølovens bestemmelser.

§ 3 Varighet

Denne særavtalen trer i kraft 08.05.2019. Særavtalen er gyldig til 30.juni 2020, og videre i to (2) år ad gangen, hvis ikke en av partene sier den opp med tre (3) måneders varsel. Som alternativ til oppsigelse kan særavtalen revideres i en periode dersom begge partene er enige om dette.

Kommentarer

Likebehandlingsprinsippet tilsier at arbeidsgiver skal gjøre disse bestemmelsene gjeldende for alle ansatte, også uorganiserte.

§ 4 Omfang av toktavtalen

Avtalen gjelder for fast og midlertidig ansatte som har sitt ordinære arbeid på land, men midlertidig utfører tjeneste knyttet til sitt ordinære arbeid ombord på skip (overnatting) på tokt.

Avtalen skal normalt også gjøres gjeldene for annet personale som er med på tokt (studenter og personell engasjert for å delta på toktet) slik at deltagerne på toktet behandles likt. Det kan avtales unntak fra denne regelen dersom finansieringen av toktet tilsier at dette er nødvendig.

Avtalen skal legges til grunn ved NORCE i all planlegging av prosjekter som involverer tokt. Dette gjelder både tokt i regi av andre og i regi av NORCE. Dette er for å sikre at det er økonomiske midler til å gjennomføre disse i tråd med avtalen.

For å gi enkeltforskere som selv ønsker det mulighet for å delta på tokt, kan det i helt spesielle tilfeller fravikes fra bestemmelsene i avtalen. Det forutsettes da at bakgrunnen er at det ikke har vært mulig å budsjettere i henhold til avtalen, eksempelvis dersom en enkeltforsker ved NORCE blir invitert med på et enkeltstående tokt. Forskeren det gjelder skal da ta kontakt med nærmeste leder og det skal inngås en skriftlig avtale om særskilte betingelser for deltagelse på feltarbeid. Slike individuelle avtaler skal oversendes arbeidstakers fagforening til orientering.

§ 5 Vaktssystem ved tokt

Avtalen bygger på et vaktssystem basert på 84 timer arbeidstid pr. uke. Vaktssystemet innebærer 12 timer arbeid pr. døgn. Arbeidet tid utover vaktordningen, skal være pålagt og attestert av toktleder.

Formålet med unntaksbestemmelsen er at personer som ikke er fast ansatt i NORCE også kan være med på tokt.

Bestemmelsen innebærer at man ved budsjettering av tokt, må legge avtalen til grunn. Husk at satsene for godtgjøring blir regulert i tråd med utviklingen i statlig toktavtale.

Ordlyden «helt spesielle tilfeller» innebærer at bestemmelsen skal tolkes strengt. Bestemmelsen gjelder ikke ansatte i NORCE som er med på tokt som NORCE har *planlagt* å være med på. Se også kommentar til § 5.

Vaktssystemet åpner for 84 timers arbeidsuker. Derfor er den i tråd med arbeidsmiljøloven (aml) godkjent av nasjonal fagforening jf. aml. § 10-12: <https://lovdata.no/lov/2005-06-17-62/§10-12>

Vesentlige avvik (jf. unntaksmuligheter i § 4) må derfor vurderes opp mot aml. Det er særlig viktig å være oppmerksom på at arbeidstidsbestemmelsene i arbeidsmiljøloven avgrensner muligheten til å avvike fra avtalen. Dette gjelder særlig dersom man på et slikt tokt skal gå inn i ordinær 84 timers vaktordning.

§ 6 Arbeidsgodtgjørelse for tokt

Arbeidstakere som deltar på tokt skal gis en omforent arbeidsgodtgjørelse. Arbeidsgodtgjørelsen skal være en kompensasjon for arbeid ut over ordinær arbeidstid, for arbeid om natten m.v. Dette innebærer at det ved tokt ikke skal føres plusstimer i henhold til fremforhandlet fleksitidsordning ved NORCE. Arbeidsgiver skal budsjettere planlagte tokt slik at opparbeidet avspasering etter §8 kan utbetales.

Tokt hvor arbeidstakere fra NORCE deltar vil som hovedregel skje i samarbeid med andre forskningsinstitusjoner i Norge, som hovedregel statlige forskningsinstitusjoner. Satsene i toktavtalen skal derfor reguleres årlig i henhold til satsene i Statens personalhåndbok. Arbeidsgiver er ansvarlig for å regulere satsene og sende revidert regulativ til fagforeningene.

- a) Arbeidsgodtgjørelse for tokt på hverdager er kr 1 704,- pr. døgn. (Red. Desember 2018)
- b) Arbeidsgodtgjørelse for tokt lørdager/søndager er kr 3 439,- pr. døgn. (Red. Desember 2018)
- c) Arbeid på helge- og høytidsdager kompenseres etter fellesbestemmelsene i statens personalhåndbok, § 16.
- d) Utbetaling av arbeidsgodtgjørelse er betinget av minst 12 timers fravær.

Overskytende døgn på 6 timer eller mer, regnes som helt døgn.

Godtgjørelse utbetales fra det tidspunkt vaktssystem starter og inntil det tidspunkt denne er avsluttet.

Når vaktssystem ikke er etablert, gjelder de ordinære regler for lønns- og arbeidsvilkår ved NORCE. Arbeid utover arbeidstid i vedkommende vaktordning skal lønnes etter NORCE ordinære regler. Det vises til særavtalens bestemmelser om arbeidstid, fleksitid og overtid.

Satsene skal oppdateres årlig/når de endres i Staten, jf. §12.

§ 7 Avspasering ved tokt

I tillegg til arbeidsgodtgjørelse beskrevet i §6, opparbeider arbeidstager ved arbeid rett til avspasering etter følgende regler:

- a) Hverdager: Det opparbeides avspasering med 4 timer pr. arbeidsdøgn for den tid 2-vaktsystem er etablert.
- b) Lørdag og søndag: Det forutsettes avspasering med 7,5 timer pr. arbeidsdøgn for den tid 2-vaktsystem er etablert.
- c) Rett til avspasering etter denne ordningen skal holdes adskilt fra det ordinære fleksitidssystemet ved NORCE. Arbeidsgiver utarbeider en plan for avspasering og/eller utbetaling av slik tid. Dette skal skje etter drøfting med den enkelte arbeidstager og før toktet gjennomføres. Det er arbeidsgivers plikt å påse gjennomføring av planen.
- d) Det kan maksimalt overføres 150 timer fra et kalenderår til et annet. Det som ikke er avspasert, eller kan overføres, skal komme til utbetaling ved neste lønnsutbetaling.
- e) Arbeidstager som ikke kan avspasere opparbeidet tid i forbindelse med tokt skal få utbetalt ordinær timelønn for denne.

§ 8 Kostgodtgjørelse og nattillegg m.v.

- a) Det skal normalt være administrativ forpleining. Bestemmelsene om utbetaling av administrativ forpleining og de alminnelige bestemmelser i Statens personalhåndbok.
- b) I de tilfeller det ikke er innført administrativ forpleining, er godtgjørelsene iht. Statens reiseregulativ
- c) I de tilfelle det under tokt er nødvendig med opphold på hotell/pensjonat brukes Statens reiseregulativ
- d) Det skal normalt være tilfredsstillende kvarter. Det skal ikke utbetales nattillegg når NORCE holder tilfredsstillende kvarter. Hvorvidt kvarteret skal anses for å være tilfredsstillende, avgjøres etter drøftinger mellom de ansatte og administrasjonen.

Eksempel: 5 arbeidsdøgn tokt på hverdager gir 20 timer avspasering. Går toktet også en helg gir dette 15 timer avspasering. Samlet avspasering pr. uke er altså 35 timer.

Det er viktig å være oppmerksom på at man før toktet skal planlegge hvordan avspaseringen skal skje. Se også ordlyden i § 6, hvor det pålegges arbeidsgiver å budsjettere slik at arbeidstid som ikke kan avspaseres faktisk kan utbetales innenfor budsjett.

Dette innebærer at man ved planlegging av tokt eventuelt kan legge opp til at en del av opparbeidet avspaseringstid blir utbetalt. Særlig dersom tokt skjer mot slutten av et kalenderår kan dette være nødvendig.

Bestemmelsene i § 6, 7 og 8 gjelder også dersom man utfører feltarbeid som er av en slik karakter – se ordlyd i § 12

§ 9 Særlige bestemmelser

Hvis fartøyet under tokt blir liggende ved kai i mer enn 24 timer på grunn av dårlig vær eller 12 timer på grunn av utstyrsfeil eller skader m.v. eller 6 timer på grunn av skifte av mannskap og vaktordningen av den grunn opphører, utbetales ikke toktgodtgjørelse, men godtgjørelse etter det ordinære system ved NORCE. Det vises til den ordinære særavtalens bestemmelser om arbeidstid, fleksitid og overtid.

Hvis fartøyet under tokt blir liggende til havs på grunn av dårlig vær m.v., opprettholdes ordningen.

§ 10 Reguleringsklausul

Satsene i toktavtalen endres årlig i samsvar med Statens reguleringer.

§ 11 Forsikring ved tokt og feltarbeid

For ansatte på tokt gjelder NORCE forsikringsordning. Ved tokt og feltarbeid kan det bli nødvendig å ta opp tilleggsforsikring. Ansvar for å vurdere behovet for dette ligger hos toktleder i samarbeid med bedriften.

§ 12 Definisjoner av feltarbeid

Med feltarbeid forstås arbeid, normalt på land utenfor fast arbeidssted i definerte kampanjer eller operasjoner. Feltarbeid er kjennetegnet av at gjennomføring krever intensiv innsats hvor normale arbeidstidsbestemmelser i henhold til inngått ordinær særavtale vanskeliggjør gjennomføringen. Arbeid ved NORCE lokasjoner (definert som steder hvor ansatte i NORCE har fast arbeidssted) regnes ikke som feltarbeid.

Avtalen dekker også intensivt arbeid fra båt som er av en karakter som faller utenfor toktavtalens hovedordning med 2-vaktsystem. Ved langvarig arbeid på båt følges toktavtalens bestemmelser.

Ved feltarbeid på land hvor det på forhånd er avtalt 12 timers samlet arbeidstid per døgn skal toktavtalens bestemmelser § 6-8 brukes. Når feltarbeidet nødvendiggjør at arbeidstager er til arbeidsgivers disposisjon hele døgnet, skal toktavtalens bestemmelser § 6-8 brukes.

§12: Det er gitt en utfyllende omtale av hvilke typer arbeidsoppgaver som kan bli kategorisert som feltarbeid. Dette skyldes at det ved NORCE er flere fagmiljøer som utfører til dels ganske ulike typer feltarbeid.

Enkelte arbeidsoppgaver/ prosjekter kan ha en karakter hvor det kan være tvil om hvilke regler som gjelder. I slike tilfeller bør saken diskuteres med leder og eventuelt med fagforeningene.

Denne bestemmelsen innebærer at man ved særskilt intensivt eller langvarig feltarbeid skal bruke reglene i toktavtalen for å beregne godtgjøring og avspasering. Dette er gjort for å ikke forskjellsbehandle intensivt/langvarig arbeid som skjer på en båt, og det som skjer i andre sammenhenger. Det åpner også opp for at man ved behov kan planlegge feltarbeid med 12 timers arbeidsdager.

Ordlyden «når feltarbeidet nødvendiggjør at arbeidstager er til arbeidsgivers disposisjon hele døgnet» viser til feltarbeid som krever at den ansatte overnatter i tilknytning til arbeidet som skal utføres. På samme måte som opphold på båt i forbindelse med tokt, har arbeidstageren da ikke mulighet for å returnere hjem etter endt arbeidsdag. I enkelte tilfeller kan det oppstå tvil om man skal bruke toktavtalens bestemmelser, dette bør diskuteres med leder og fagforeningene. Denne avklaringen må skje ved budsjettering slik at det er rom for å gjennomføre feltarbeidet i tråd med avtalen.

§ 13 Planlegging av feltarbeid

Arbeidet i felt skal være planlagt av feltarbeidets leder i samråd med forskningsgruppens forskningsleder eller avdelingsleder. Feltarbeidets leder er ansvarlig for å utarbeide en tentativ arbeidsplan. Denne skal være skriftlig og dokumentere at relevante HMS- og risikovurderinger er blitt gjort, samt at arbeidsmiljøloven sine gjeldende bestemmelser om arbeidstid blir overholdt.

HMS- og risikovurderingen skal også avdekke behovet for bemanningen, og hvorvidt det er nødvendig med flere enn en ansatt for å utføre arbeidet.

Berørte arbeidstagere skal varsles når feltarbeid planlegges, normalt iht. 2-ukers frist i aml § 10-3. Dersom oppdragets karakter innebærer at fristen ikke kan overholdes skal arbeidstagerne varsles så tidlig som mulig.

§ 14 Arbeidstid

Bedriftens ordinære arbeidstidsbestemmelser gjelder.

I den utstrekning det er nødvendig for å få utført feltarbeidet, plikter den ansatte å utføre arbeid utover normal arbeidstid.

Ved arbeid utover ordinær arbeidstid skal det utbetales overtid iht. §20 i ordinær særavtale. Etter avtale kan slik overtid avspaseres.

Enkelte av selskapene som når er fusjonert til NORCE, har hatt bestemmelser om at feltarbeid aldri skal utføres alene. Mange former for feltarbeid, særlig utenfor allfarvei eller som på annet vis innebære risiko/urimelig merbelastning for den ansatte, bør ikke utføres alene. Andre typer feltarbeid kan egne seg godt for arbeid alene, eksempelvis enklere oppgaver som henting av data/målinger i trygge omgivelser. For å sikre en viss fleksibilitet er denne ordlyden tatt inn.

Hvis mulig skal feltarbeidet planlegges slik at det kan gjennomføres med 7,5 timers arbeidsdag / 37,5 timers arbeidsuke. Felttillegget som defineres i § 16 er en kompensasjon for arbeidets karakter, ikke for arbeid ut over normal arbeidstid.

Avtalen sikrer at man kan få gjennomført feltarbeid som krever lengre arbeidsdager. Det skal da utbetales overtid eller avspasering avtales.

Husk at enkelte typer særlig intensivt feltarbeid skal godtgjøres og avspaseres etter reglene i toktavtalen (se § 12 og 16)

§ 15 Reisetid

Reise / medgått tid før og etter feltarbeidet betraktes som ordinær reise og dekkes iht. § 14 i ordinær særavtale.

§ 16 Arbeidsgodtgjøring ved feltarbeid:

Under feltarbeidet utbetales et felttillegg som kompensasjon for spesielle arbeidsforhold, intensivt arbeid og uregelmessig arbeidstid.

Arbeidstager blir kompensert med et felttillegg som i 2019 er på kr. 1300,- per døgn for ulempene av feltarbeid. Overskytende del av et døgn på 6 timer eller mer regnes som helt døgn.

Satsen økes med 3% fra foregående år.

Arbeidsgodtgjørelse for feltarbeid med 12 timers dager eller hvor arbeidstager er til disposisjon hele døgnet skjer iht. § 6 til 8.

Bestemmelsen er kun en presisering av det som fremkommer av § 12.